

Gdańsk, dnia 1 września 2026 r.

KOMISARZ WYBORCZY W GDAŃSKU I

Julia Kuciel

INFORMACJA

o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, osób podlegających obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych oraz osób, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 60 lat uprawnionych do udziału w referendach lokalnych dotyczących odwołania organów jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji

Komisarz Wyborczy w Gdańsku I informuje o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, osób podlegających obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych oraz osób, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 60 lat, uprawnionych do udziału w referendach lokalnych dotyczących odwołania organów jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji, zawartych w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 178) w związku z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 472).

Osoby niepełnosprawne uprawnione do udziału w referendum biorą udział w referendum na takich samych zasadach, jak pozostałe osoby uprawnione do udziału w referendum, jednakże przysługują im poniższe uprawnienia.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o referendum

Osoba niepełnosprawna oraz osoba, która najpóźniej w dniu głosowania ukończy 60 lat, uprawniona do udziału w referendum, ujęta w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania w danej gminie, ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- 1) terminie referendum oraz godzinach głosowania;
- 2) właściwym dla siebie obwodzie głosowania;
- 3) lokalach obwodowych komisji do spraw referendum przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- 4) warunkach dopisania osoby niepełnosprawnej do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w wybranym obwodzie głosowania;
- 5) przedmiocie i pytaniu w referendum;
- 6) warunkach oraz formach głosowania.

Informacje te są przekazywane osobie uprawnionej do udziału w referendum, na jej wniosek, przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie elektronicznej. We wniosku, o którym mowa, osoba niepełnosprawna podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania. Informacje, o których mowa wyżej, są także dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz podawane do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie.

II. Prawo do głosowania korespondencyjnego

Głosować korespondencyjnie mogą osoby uprawnione do udziału w referendum posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884), w tym także osoby posiadające orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 ze zm.);
 - 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt. 1;
 - 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt. 1;
 - 4) o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
 - 5) o zaliczeniu do II grupy inwalidów;
- a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Głosować korespondencyjnie mogą również osoby uprawnione:

- 1) podlegające w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych;
- 2) które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 60 lat.

Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez osobę niepełnosprawną komisarzowi wyborczemu najpóźniej w 13. dniu przed dniem referendum.

Osoba podlegająca w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych może zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego najpóźniej w 5. dniu przed dniem referendum. Natomiast osoba, która rozpocznie podleganie obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych po tym terminie, może zgłosić ten zamiar najpóźniej w 2. dniu przed dniem referendum. Zgłoszenie może być dokonane:

- 1) ustnie;
- 2) na piśmie w postaci:
 - a) papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem,
 - b) elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej na stronie internetowej gov.pl, po uwierzytelnieniu tej osoby.
- 3) telefonicznie – w przypadku osoby niepełnosprawnej oraz osoby podlegającej w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych. Powinno ono zawierać nazwisko i imię (imiona), numer PESEL osoby uprawnionej, oznaczenie referendum, którego dotyczy zgłoszenie, oraz adres, na który ma być wysłany pakiet referendalny.

Do zgłoszenia osoba niepełnosprawna dołącza kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności. Jeżeli zgłoszenia dokonano ustnie, osoba niepełnosprawna musi odrębnie przekazać orzeczenie do urzędu gminy.

W zgłoszeniu osoba niepełnosprawna może zażądać dołączenia do pakietu referendalnego nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a oraz może zamieścić lub podać adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego oraz informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych, o którym mowa w art. 20h ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 oraz z 2026 poz.160). Osoba niepełnosprawna głosująca korespondencyjnie będzie ujęta w spisie w obwodzie głosowania właściwym dla jej stałego miejsca zamieszkania

(zgodnie z adresem ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców).

Osoba uprawniona do udziału w referendum, nie później niż 6. dnia przed dniem referendum, otrzyma pakiet referendalny, który zostanie doręczony przez przedstawiciela Poczty Polskiej wyłącznie do rąk własnych osoby uprawnionej do udziału w referendum, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru. Jeżeli osoba uprawniona do udziału w referendum nie może potwierdzić odbioru, doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.

Osoba uprawniona do udziału w referendum podlegająca w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, otrzyma pakiet referendalny nie później niż 2. dnia przed dniem referendum. Pakiet zostanie doręczony do drzwi mieszkania lub innego lokalu, w którym ta osoba przebywa, przy zachowaniu środków ochrony osobistej.

W przypadku nieobecności osoby uprawnionej do udziału w referendum pod wskazanym adresem doręczający umieści zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w skrzynce na listy lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 1 dzień od dnia pierwszego doręczenia. W skład pakietu referendalnego przekazywanego osobie uprawnionej do udziału w referendum wchodzi: koperta zwrotna, karta lub karty do głosowania, koperta na kartę do głosowania, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania, instrukcja głosowania korespondencyjnego i ewentualnie nakładka na kartę do głosowania sporządzona w alfabecie Braille'a - jeżeli osoba niepełnosprawna uprawniona do udziału w referendum zażądała jej przesłania.

Na karcie do głosowania osoba uprawniona do udziału w referendum oddaje głos, w sposób określony w informacji znajdującej się w dolnej części karty do głosowania. Po oddaniu głosu kartę lub karty do głosowania należy umieścić w kopercie z napisem „Koperta na kartę do głosowania” i kopertę tę zakleić. Niezаклеjenie koperty na kartę do głosowania spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyniku głosowania w referendum. Zaklejoną kopertę na kartę do głosowania należy włożyć do koperty zwrotnej zaadresowanej do obwodowej komisji do spraw referendum. Następnie należy wypełnić oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu, na którym należy:

- 1) wpisać miejscowość i datę jego sporządzenia;
- 2) własnoręcznie podpisać się.

Oświadczenie wkłada się do koperty zwrotnej (z adresem obwodowej komisji do spraw referendum). Niewłożenie oświadczenia do koperty zwrotnej lub niepodpisanie go spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyników głosowania w referendum.

Kopertę zwrotną zawierającą:

- 1) zaklejoną kopertę z kartą do głosowania;
 - 2) podpisane oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu
- należy zakleić i przekazać przedstawicielowi Poczty Polskiej.

Przedstawiciel Poczty Polskiej odbierze zamkniętą kopertę zwrotną od osoby niepełnosprawnej i osoby uprawnionej do udziału w referendum, która najpóźniej w dniu głosowania ukończy 60 lat, która otrzymała pakiet referendalny, na podstawie okazanego przez nią dokumentu potwierdzającego tożsamość. Odbiór następuje za pokwitowaniem najpóźniej w:

- 1) dniu referendum, jeżeli osoba uprawniona w momencie doręczenia pakietu referendalnego zgłosiła potrzebę jej odbioru, pod adresem wskazanym przez tę osobę;

2) przedostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień referendum – w placówce Poczty Polskiej usytuowanej na obszarze gminy, w której osoba uprawniona jest ujęta w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców;

3) trzecim dniu roboczym poprzedzającym dzień referendum w dowolnej placówce Poczty Polskiej.

Osoba niepełnosprawna oraz osoba, która najpóźniej w dniu głosowania ukończyła 60 lat uprawniona do udziału w referendum może w dniu referendum, do czasu zakończenia głosowania, osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji do spraw referendum, której adres znajduje się na kopercie zwrotnej.

Osoba uprawniona podlegająca w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych przekazuje, najpóźniej w dniu referendum, przedstawicielowi Poczty Polskiej zamkniętą kopertę zwrotną pod adresem, pod który doręczono jej pakiet referendalny, przy zachowaniu środków ochrony osobistej. Głosować korespondencyjnie nie mogą osoby uprawnione umieszczone w spisach osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych, aresztach śledczych, a także osoby uprawnione, które udzieliły pełnomocnictwa do głosowania.

III. Prawo do głosowania przez pełnomocnika

Głosować przez pełnomocnika mogą osoby uprawnione posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884), w tym także osoby uprawnione posiadające orzeczenie organu rentowego o:

1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 ze zm.);

2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt. 1;

3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt. 1;

4) o zaliczeniu do I grupy inwalidów;

5) o zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Ponadto głosować przez pełnomocnika mogą osoby uprawnione, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 60 lat.

Pełnomocnikiem może być osoba posiadająca prawo wybierania.

Pełnomocnikiem nie może być:

1) osoba wchodząca w skład obwodowej komisji do spraw referendum właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania;

2) mąż zaufania,

3) obserwator społeczny;

4) w zależności od odwoływanego organu odpowiednio radny, wójt (burmistrz, prezydent miasta) danej jednostki samorządu terytorialnego.

Pełnomocnictwo można przyjąć:

1) tylko od jednej osoby lub

2) od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa osoba uprawniona składa wniosek do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, w której jest ujęta w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Wniosek należy złożyć najpóźniej w 9. dniu przed dniem referendum. Wzór wniosku który stosuje się odpowiednio w referendum gminnym, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. z 2024 r. poz. 314).

Wniosek może być złożony:

1) ustnie;

2) na piśmie w postaci:

a) papierowej, opatrzonej własnoręcznym podpisem,

b) elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej na stronie internetowej gov.pl, po uwierzytelnieniu tej osoby.

Powinien on zawierać nazwisko i imię (imiona), numer PESEL oraz adres zamieszkania zarówno osoby uprawnionej do udziału w referendum, jak i osoby, której ma być udzielone pełnomocnictwo do głosowania, oraz oznaczenie referendum, którego dotyczy pełnomocnictwo do głosowania.

Osoba uprawniona do udziału w referendum we wniosku może zamieścić adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego oraz informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych o którym mowa w art. 20h ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Do wniosku należy dołączyć:

1) pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa — wzór zgody na przyjęcie pełnomocnictwa, który stosuje się odpowiednio w referendum gminnym, stanowi załącznik nr 8 do wskazanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;

2) kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, tylko w przypadku, gdy osoba uprawniona udzielająca pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miała ukończonych 60 lat.

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany z zasady w miejscu stałego zamieszkania osoby uprawnionej do udziału w referendum, chyba, że osoba ta we wniosku zwróci się o jego sporządzenie w innym miejscu na obszarze gminy, w której stale zamieszkuje i ujęta jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Osoba uprawniona ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez:

1) złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem referendum, stosownego oświadczenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) gminy, w której sporządzono akt pełnomocnictwa. Oświadczenie należy złożyć w godzinach pracy urzędu gminy (miasta); lub

2) doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji do spraw referendum w dniu głosowania w godzinach od 7:00 do 21:00, pod warunkiem, że pełnomocnik jeszcze nie oddał głosu.

Osoba uprawniona, która udzieliła pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu obwodowej komisji do spraw referendum, pod warunkiem, że wcześniej nie oddał głosu jej pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez osobę uprawnioną powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa. Głosowania przez pełnomocnika nie przeprowadza się w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych. Pełnomocnictwa do głosowania nie może udzielić osoba, która zgłosiła zamiar głosowania korespondencyjnego.

IV. Głosowanie w wybranym przez siebie lokalu obwodowej komisji do spraw referendum, w tym w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych

Osoba niepełnosprawna uprawniona do udziału w referendum może głosować osobiście w lokalu obwodowej komisji do spraw referendum w obwodzie głosowania właściwym dla jej miejsca zamieszkania. Może także głosować w wybranym przez siebie lokalu komisji obwodowej dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tym celu powinna ona złożyć wniosek o zmianę miejsca głosowania.

Wniosek należy złożyć najwcześniej w 44. dniu a najpóźniej w 3. dniu przed dniem referendum. Po złożeniu powyższego wniosku osoba uprawniona do udziału w referendum zostanie skreślona ze spisu w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały lub adresu stałego zamieszkania.

Informacja o lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz w obwieszczeniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o numerach i granicach obwodów głosowania, najpóźniej w 30. dniu przed dniem referendum.

V. Głosowanie w lokalu obwodowej komisji do spraw referendum przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a

W lokalu obwodowej komisji do spraw referendum osoba niepełnosprawna uprawniona do udziału w referendum może także głosować przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a. W dniu referendum obwodowa komisja do spraw referendum wraz z kartą do głosowania wyda osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, nakładkę na kartę. Po oddaniu głosu osoba uprawniona do udziału w referendum obowiązana jest zwrócić komisji obwodowej nakładkę na kartę.

VI. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu

Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, może pomagać w lokalu inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter. Nie może ona polegać na sugerowaniu sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby. Dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji, mąż zaufania ani obserwator społeczny. Natomiast członkowie obwodowej komisji do spraw referendum obowiązani są, na prośbę osoby niepełnosprawnej, do przekazania jej ustnie treści obwieszczeń referendalnych w zakresie informacji o pytaniach w referendum.

**Komisarz Wyborczy
w Gdańsku I**

Julia Kuciel